

§ 329

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Vesa Korkkulan talousarvioaloitteesta lukioiden opinto-ohjauksen resursoinnin parantamiseksi

HEL 2021-002880 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta Vesa Korkkulan talousarvioaloitteesta lukioiden opinto-ohjauksen resursoinnin parantamiseksi:

Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelijalla on oikeus saada säännöllisesti opinto-ohjauksen oppimäärään sisältyvän ohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista henkilökohtaista ja muuta opintojen ja jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta. Lisäksi lukiolain mukaisesti opiskelijat laativat itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman, joka sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman.

Suunnitelma laaditaan oppilaitoksen opetushenkilöstön tuella opintojen alussa ja sitä päivitetään säännöllisesti opintojen edetessä.

Helsingin kaupungin lukioissa toteutetaan koko lukio ohjaa –periaatetta. Sen mukaisesti koko henkilöstö on sitoutunut ohjaukseen ja ohjaa opiskelijaa. Ohjaus on tavoitteellisesti johdettua koko lukion yhteistä työtä, jossa jokaisella toimijalla on oma tehtävänsä ja vastuunsa. Ohjaustoiminnassa korostuu eri toimijoiden välinen vuorovaikutus ja yhteistyö. Lukioyhteisössä ohjausta toteuttavat opinto-ohjaajien lisäksi ryhmänohjaajat, aineenopettajat, erityisopettajat sekä opiskeluhoitohenkilöstö.

Erityisesti ryhmänohjaajan rooli opiskelijan lähiohjaajana on merkittävä. Ryhmänohjaajat ovat mukana ohjaamassa henkilökohtaisten opiskelusuunnitelmien tekemistä sekä seuraavat opintojen etenemistä. Ryhmänohjaajilla on tärkeä rooli ennaltaehkäisevien toimenpiteiden ja varhaisen puuttumisen toteutumisessa. Ryhmänohjaajat tekevät tiivistä yhteistyötä muihin opiskelijaa ohjaaviin henkilöstön jäseniin sekä pitävät yhteyttä huoltajiin.

Opinto-ohjaaja on ohjauksen asiantuntija, jolla on päävastuu opinto-ohjauksen käytännön järjestämisestä. Opinto-ohjaajien asiantuntijuus korostuu opiskelijan jatko-opinto- ja urasuunnitelmien ohjaamisessa. Uudessa lukiolaissa (714/2018) on säädetty opiskelijoiden oikeudesta jatko-ohjaukseen valmistumisen jälkeen, mikä lisää entistä enemmän

tarvetta opinto-ohjauksen asiantuntemukselle. Ohjauksen korostuminen lukion toiminnassa lisää opinto-ohjaajien konsultatiivista roolia työyhteisön osaamisen kehittymisessä ja lukion ohjauksen koordinoimisissa.

Lukion uuden opetussuunnitelman (voimassa 1.8.2021 lähtien) yhtenä tavoitteena on lisätä lukiolaisten jatko-opinto- ja työelämävalmiuksia, mikä ohjaa myös aineenopettajia yhteistyöhön korkeakoulujen ja työelämän kanssa. Uuden opetussuunnitelman myötä aineenopettaja sisällyttää opetukseensa kokonaisuuksia, jotka sitovat aineen jatko-opintoihin ja työelämään. Aineenopettaja tukee opiskelijan jatko-opintovalmiuksia ja työelämäntuntemusta oman oppiaineensa osalta korkeakoulujen ja työelämän kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Lukion uusi opetussuunnitelma korostaa yksilöllisiä ja joustavia opintopolkua sekä niiden edellyttämää ohjausta ja oppimisen tukea. Aineenopettajan rooli vahvistuu oppimaan oppimisen taitojen opetuksessa ja ohjauksessa. Opintojen henkilökohtaistaminen ja yksilöllisten tavoitteiden huomiointi opetusjärjestelyissä tulevat vaatimaan uudenlaisia pedagogisia ratkaisuja. Lisäksi oppimisen tuki ja ohjaus edellyttävät opetushenkilöstöltä uudenlaista osaamista ja aikaa opiskelijoiden henkilökohtaiseen ohjaamiseen ja kohtaamiseen.

Helsingin kaupungin lukiokoulutus on järjestetty 11 suomenkielisessä päivälukiossa, yhdessä aikuislukiossa sekä 3 ruotsinkielisessä lukiossa, joista yksi tarjoaa myös aikuisopetusta.

Helsingin kaupungin lukiokoulutuksessa opiskeli 20.1.2021 yhteensä 8913 opiskelijaa, joista 7677 opiskelijaa opiskeli suomenkielisissä lukioissa ja 1236 opiskelijaa ruotsinkielisessä koulutuksessa. Valtakunnallinen erityistehtävä on Helsingin kaupungin lukioista kahdeksalla lukioilla.

Vieraskielisiä opiskelijoita Helsingin kaupungin lukioissa on noin 16 %. Vieraskielisten opiskelijoiden määrä vaihtelee lukioittain 1–35 %, mikä osaltaan tekee lukioiden ohjaustarpeista erilaisia. Vieraskielisten opiskelijoiden joukossa on paljon sellaisia opiskelijoita, jotka tarvitsevat laajempaa tukea ja ohjausta opintoihin sitoutumiseen ja niiden sujuvoittamiseen.

Oppivelvollisuuden laajentuminen lisää ohjauksen tarvetta entisestään tuoden mukanaan lukioille entistä vahvemman valvonta- ja ohjausvastuun. Opetus- ja kulttuuriministeriö on lisäämässä osana oppivelvollisuuden laajentumista ohjaukseen suunnattua pysyvää rahoitusta. Jotta ohjaukseen suuntautuva valtionosuuden lisäys palvelisi mahdollisimman hyvin kunkin lukion ohjaukseen liittyviä tarpeita, päättävät lukiot itse lisäresurssin kohdentamisesta.

Toukokuussa 2021 Helsingin kaupungin suomen- ja ruotsinkielisissä lukioissa työskenteli 30 vakinaista ja 6 määräaikaista opinto-ohjaajaa. Nämä luvut eivät pidä sisällään sijaisia. Lisäksi opinto-ohjauksen tunteja on voitu lukiokohtaisesti antaa lukion muille opettajille. Lukioiden omista päätöksistä ja järjestelyistä johtuen opinto-ohjaajien määrä lukioittain voi vaihdella jonkun verran.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ohjauksen merkitys korostuu lukiokoulutukseen liittyvien uudistusten myötä ja koko henkilöstö osallistuu ohjaustoimintaan. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä sitä, että lukiolaiset saavat yksilöllistä, monipuolista ja riittävää ohjausta opintojensa suunnittelun ja sujumisen sekä tulevaisuuden suunnitelmiensa tueksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa 2022 ei ole varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Antti Värtö, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 88047
antti.varto(a)hel.fi

Harri Korhonen, lukiokoulutuksen päällikkö, puhelin: 310 86342
harri.korhonen(a)hel.fi

Moa Thors, Ruotsinkielisen vapaan sivistystyön ja lukiokoulutuksen päällikkö, puhelin: 310 70077

moa.thors(a)arbis.hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, lukioiden opinto-ohjauksen resursoinnin parantaminen, Korkkula Vesa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 22.9.2021 mennessä valtuutettu Vesa Korkkulan ja kahdeksan muun allekirjoittaneen talousarvioaloitteesta uusien kaupungin lukioiden opinto-ohjaajien palkkaamiseksi. Aloitteessa esitetään 900 000 eu-

ron lisämäärärahaa kahdentoista uuden opinto-ohjaajan palkkaamiseksi.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Antti Värtö, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 88047
antti.varto(a)hel.fi

Harri Korhonen, lukiokoulutuksen päällikkö, puhelin: 310 86342
harri.korhonen(a)hel.fi

Moa Thors, Ruotsinkielisen vapaan sivistystyön ja lukiokoulutuksen päällikkö, puhelin:
310 70077

moa.thors(a)arbis.hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, lukioiden opinto-ohjauksen resursoinnin parantaminen, Korkkula Vesa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.09.2021 § 298